

BÆRUM
KOMMUNE

Trygg læring

Bente Granberg og Jannike Smedsplass
Spesialrådgivere og Trygg- kontakter

Sammen skaper vi fremtiden

MANGFOLD - RAUSHET - BÆREKRAFT

Frokostseminar – Trygg- kontaker i skolen

Barne- og ungdomstjenester arrangerer frokostseminar, *torsdag 12. oktober kl. 8.30 - 10 i Kommunegården 1. etg i Sandvika seniorsenter.*

Bente Granberg og Jannike Smedsplass vil snakke om hvordan de jobber som *Trygg- kontakter* i skolen:

- Vår rolle som Trygg- kontakter og eksempler på saker hvor vi bidrar
- Nytt lovverk om elevenes arbeidsmiljø som trådte i kraft 1. august og hva dette vil si for alle som jobber på skolen
- Bærum kommunes plan for å ivareta et trygt og godt skolemiljø
- Hvordan jobber vi med skolene for å ivareta trygt og godt læringsmiljø for alle elevene

Trygg- kontaktene gir bistand til foreldre og skoler og er ment å være en brobygger der samarbeidet oppleves som vanskelig.

Du kan ta kontakt med kommunens Trygg-kontakt:
 Jannike Smedsplass – 470 19 521
 Bente Granberg – 415 60 840
 Mail: trygg@baerum.kommune.no

HVA GJØR DU HVIS BARNET DITT IKKE HAR DET BRA?

- Meld ifra til kontaktlærer så fort som mulig og be om tiltak. Du har rett til å bli tatt på alvor når du tar kontakt
- Rektor skal snarest mulig undersøke saken og lage en tiltaksplan for at ditt barn skal få oppfylt sine rettigheter
- Skolen skal lytte til både hva du og barnet ditt mener
- Du kan klage til fylkesmannen hvis barnet ditt ikke får det bedre. Du må ha tatt opp saken med rektor før du klager

SLIK KAN DU BIDRA

Som forelder er du den viktigste ressursen for ditt barns læring og utvikling. Du kan også være en viktig ressurs for andre barn:

- ✓ Hils på alle du møter på skolen
- ✓ Snakk positivt om andres barn og andre foreldre
- ✓ Gjør en innsats for å bli kjent med voksne og barn på skolen
- ✓ Følg opp det som blir bestemt
- ✓ Engasjer deg i å skape et godt miljø
- ✓ Vær opptatt av at alle er med
- ✓ Skap rom for å heie på flere barn enn ditt eget

«TRYGG-KONTAKTEN»

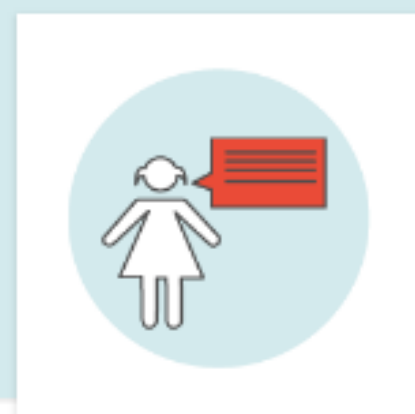
gir bistand til foreldre og skoler og er ment å være en brobygger der samarbeidet oppleves som vanskelig.

Du kan ta kontakt med kommunens Trygg-kontakt:

Jannike Smedsplass – 470 19 521
 Bente Granberg – 415 60 840
 Mail: trygg@baerum.kommune.no

Du finner mer informasjon på Utdanningsdirektoratets side:

Si ifra!

Snakk med en voksen du stoler på. Det kan være en lærer, helsesøster, rådgiver på skolen, rektor, treneren eller foreldrene dine.

Det kan være vanskelig å si ifra. Men for at mobbingen skal stanse er det viktig å si ifra når det skjer.

1. Innledning

2. Hvor og for hvem gjelder reglene om et trygt og godt skolemiljø?

3. En individuell rett til et trygt og godt skolemiljø

4. Nulltoleranse

5. Skolene skal informere elever og foreldre

6. Hva skal skolen gjøre? (aktivitetsplikten)

- 6.1 Aktivitetsplikten i korte trekk
- 6.2 Når gjelder aktivitetsplikten?
- 6.3 Hvem omfattes av aktivitetsplikten
  - 6.3.1 Personkretsen for aktivitetsplikten
  - 6.3.2 Hvem som ikke er omfattet av aktivitetsplikten
  - 6.3.3 Forskjellig ansvar for ulike grupper
- 6.4 En aktivitetsplikt med flere delplikter
  - 6.4.1 Plikt til å følge med
  - 6.4.2 Plikt til å gripe inn
  - 6.4.3 Plikt til å varsle
  - 6.4.4 Plikt til å undersøke
  - 6.4.5 Plikt til å sette inn tiltak
- 6.5 Skjerpet aktivitetsplikt dersom ansatte krenker elever
- 6.6 Dokumentasjonskravene
  - 6.6.1 Formålet bak dokumentasjonsplikten for skolen
  - 6.6.2 Skriftlig aktivitetsplan når skolen setter inn tiltak
  - 6.6.3 Dokumentasjon av skolens arbeid for å oppfylle aktivitetsplikten
- 6.7 Elevens rett til å bli hørt og plikten til å ta hensyn til elevens beste
- 6.8 Når har skolen oppfylt aktivitetsplikten?

7. Å melde saken til fylkesmannen (håndhevingsordningen)

- 7.1 Muligheten til å ta opp saken med fylkesmannen
- 7.2 Når skal fylkesmannen realitetsbehandle saken?
- 7.3 Hvem kan melde fra til fylkesmannen?
- 7.4 Saken er ikke tatt opp med rektor eller ble tatt opp for under én uke siden
- 7.5 Saken gjelder en annen skole enn der eleven går nå
- 7.6 Hva vurderer fylkesmannen i sin realitetsbehandling?
- 7.7 Taushetsplikt hindrer ikke skolen i å gi fylkesmannen opplysninger
- 7.8 Elevens beste og elevens rett til å bli hørt
- 7.9 Fylkesmannen kommer til at skolen ikke har gjort det de skal
- 7.10 Hva betyr det at fylkesmannens saksbehandling følger forvaltningsloven?

8. Klage til Utdanningsdirektoratet

Refleksjonsoppgaver:

Forklar for hverandre:

- Elevenes subjektive oppfatning
- Aktivitetsplikt
- Foreldres rolle
- Elevmedvirkning
- Nulltoleranse

Hva betyr aktivitetsplikten for oss

- I klasserommet
- På skoleveien
- På SFO
- Ved tilsyn
- Før 1. time

Formålet med endringene

- ▶ *«Gjennom tydelig å plassere rettigheter og ansvar sier regjeringen klart i fra at mobbing i skolen ikke skal skje, det skal nytte å si fra og at regelverket skal virke for elevene.» (Prop. 57 L side 5)*
- ▶ Målet er et mer effektivt regelverk mot krenkelseser og bedre håndheving.
- ▶ Styrke rettighetene til elever som blir krenket, og deres foreldre.
- ▶ Være et effektivt virkemiddel mot krenkelseser og dårlig skolemiljø.
- ▶ Lovfeste enda tydeligere krav til hva skolene skal gjøre når elever blir krenket eller ikke har det trygt og godt på skolen.
- ▶ Regelverket er viktig for å sette standarder og for å plassere ansvar og plikter på skoleeiere og ansatte i skole.

De store endringene

- ▶ Lovfeste krav til nulltoleranse, jf. § 9A-3 første ledd
- ▶ En tydelig aktivitetsplikt erstatter vedtaksplikten og handlingsplikten, jf. § 9A-4
- ▶ Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider på skolen krenker, jf. § 9A-5
- ▶ En ny håndhevingsordning erstatter dagens klageordning, jf. § 9A-6
- ▶ Tvangsmulkt som pressmiddel mot skoleeiere, jf. § 9A-12

Å oppdage krenkelser-mobbing

Holdninger som hindrer at de voksne griper inn:

Hun/han er nok skyld i mye av det selv

Det går nok over

Nytter ikke hva vi gjør så lenge foreldrene

Jeg har ikke tid

Det virker jo ikke så veldig alvorlig da...

Rollene skifter...(det gjelder jo alle)

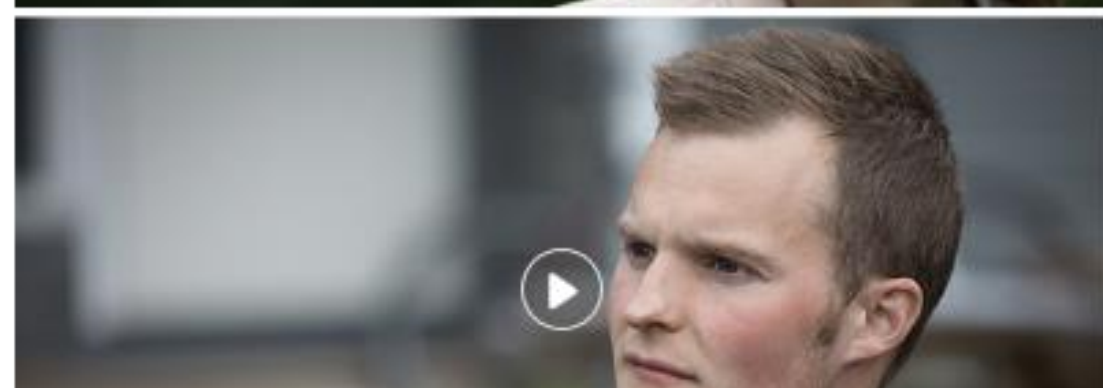
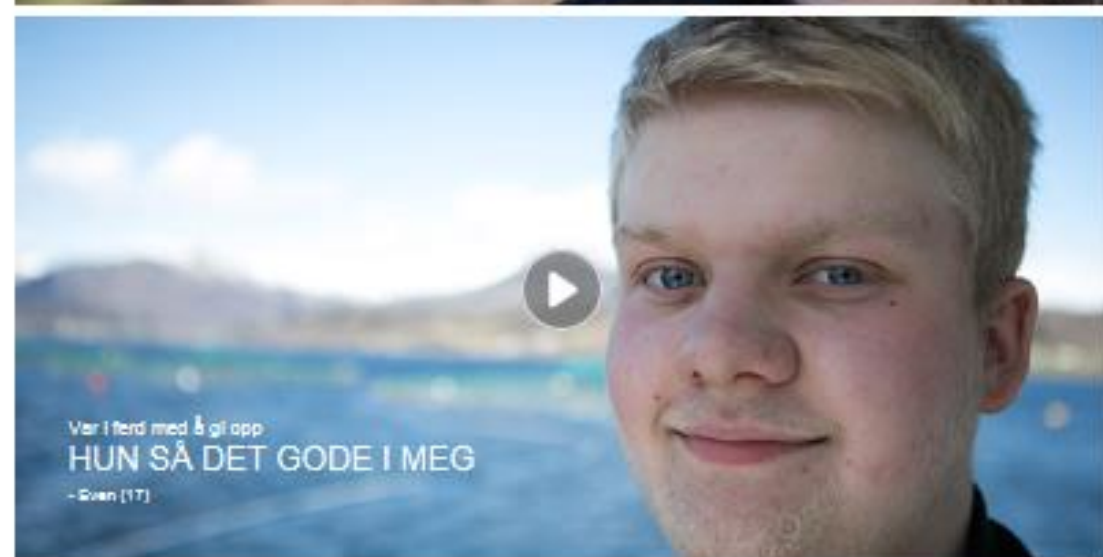
Jeg må slutte å bruke tid på andres unger

Det blir bare verre om man blander seg inn

Barn bør lære å ordne opp selv

Jeg lover å gjøre alt jeg kan
for at dette skal stoppe...

Brennpunkt stoppet film – vises etter åtte år

Høsten 2009 skulle dokumentaren om Arnar Vuolab (13) sendes på NRK1. Programmet var ferdiglaget, men en uke før programmet skulle publiseres ble det stoppet.

Anne Linn Kumano-Ensbly
@annelinn
Journalist

© Publisert i dag, for 3 timer siden

https://www.nrk.no/spesial/_dusameg-1.13591521

Hva gjorde lærer for å se eleven?
Hvilken betydning fikk dette for eleven?

Innhold:

- Rettigheter og verdigrunnlag
- Hva er krenkende ord og handlinger?
- Et helhetlig og systematisk arbeid
- Ressursbank
- Referanser
- kontaktinfo

Håndtere
mobbing og
andre krenkelseser

Forebygge mobbing
og andre krenkelseser

Fremme et trygt og godt skolemiljø

Håndtere mobbing og krenkelseser

Aktivitetsplikt:

- Plikt til å undersøke, varsle og gripe inn
- Henvendelser fra elever og foreldre tas på alvor
- Rektor har det overordnede ansvaret
- Verktøy for systematisk avdekking

Stoppe og håndtere

- Plikt til å sette inn tiltak
- Sanksjoner
- Følge opp
- Klagerett
- Rutiner (side 36)

Forebygge mobbing og andre krenkelseser

- Profesjonelle voksne som kan oppdage mobbing
- Plikt til å følge med
- Barna selv må kjenne igjen mobbing
- Å forebygge digital mobbing
- Rutiner (side 21)

Fremme et trygt og godt skolemiljø

- God ledelse, organisasjon og kultur for læring
- De voksnes evne til å lede klasser og grupper
- Positive relasjoner mellom voksen og barn
- Positive relasjoner blant barn og unge
- Samarbeid med foreldrene

Ressursbank

- ▶ Rutiner for systematisk tilsyn ved Berg skole
- ▶ Spørsmål fra Spekter
- ▶ Skolegårdsundersøkelse
- ▶ Spørsmål til elevsamtale
- ▶ Utviklings skjema
- ▶ Sjekkliste ved mistanke om mobbing
- ▶ Verktøy for systematisk observasjon
- ▶ Mal for melding om mottatt bekymring om skolemiljøet
- ▶ Tiltaksplan for å sikre et trygt og godt skolemiljø
- ▶ Konfronterende samtale

Spørsmål fra Spekter

(en ikke-anonym undersøkelse)

Denne undersøkelsen kan tas fra 3. – 10. klasse. Spørsmålene kan legges inn i [Klassetrivsel.no](https://www.klassetrivsel.no).

1. Hvem i klassen vil du helst være sammen med i friminuttene? Skriv tre navn.
2. Hvem i klassen er det som bestemmer mest. Skriv tre navn.
3. Hvem i klassen hjelper andre elever? Skriv tre navn.
4. Hvem i klassen hjelper lærerne? Skriv tre navn.
5. Hvem i klassen bråker i timene? Skriv tre navn.
6. Hvor ofte bråker du i timene? (Aldri – hver uke – omtrent hver dag – omtrent hver time)
7. Jeg synes det er for mye bråk i timene (Helt uenig – litt uenig – litt enig – helt enig).
8. Jeg tror de andre i klassen synes det er for mye bråk i timene (Helt uenig – litt uenig – litt enig – helt enig).

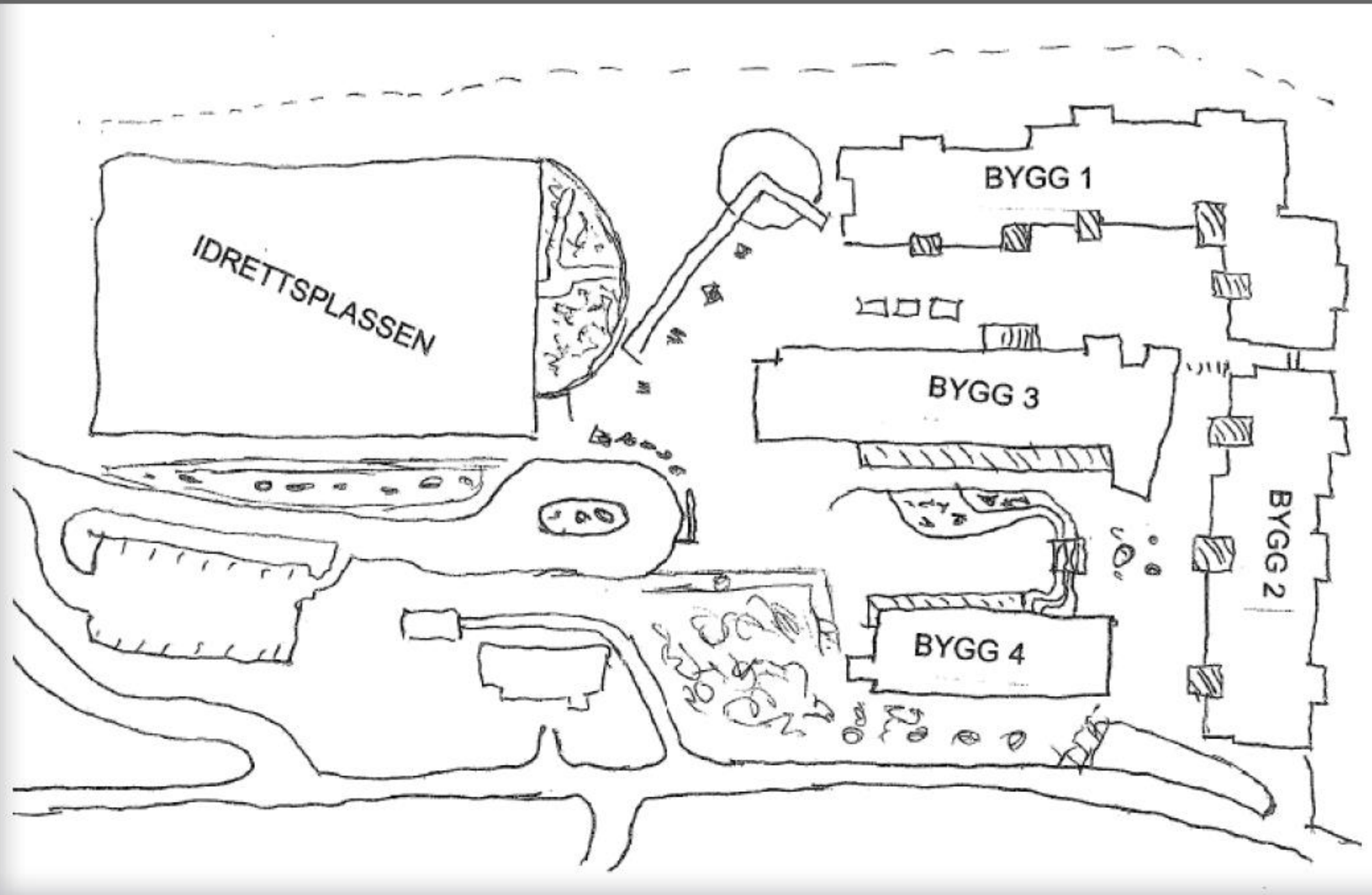
Mobbing er vonde handlinger som utestengning, ryktespredning, erting, dytting, slag eller spark mot en som ikke kan forsvare seg.

---

9. Hvor ofte er du blitt mobbet på skolen i høst? (Aldri – av og til – to/tre ganger i måneden – hver uke – omtrent hver dag)
10. Dersom du er blitt mobbet, hvem er det som mobber deg? Skriv navnene.
11. Hvor ofte har du mobbet andre på skolen i høst? (Aldri – av og til – to/tre ganger i måneden – hver uke – omtrent hver dag)
12. Dersom du har mobbet andre, hvem har du mobbet? Skriv navnene.
13. Hvem i klassen mobber andre? Skriv navnene.
14. Hvem i klassen blir mobbet? Skriv navnene.
15. Har du blitt mobbet på mobiltelefon eller pc (nettmobbing)? (Aldri – av og til – to/tre ganger i måneden – hver uke – omtrent hver dag)
16. Hvem i klassen blir mobbet på mobiltelefon eller pc (nettmobbing)? Skriv navnene.
17. Har du mobbet andre på mobiltelefon eller pc (nettmobbing) (Aldri – av og til – to/tre ganger i måneden – hver uke – omtrent hver dag)
18. Hvem i klassen mobber andre på mobiltelefon eller pc (nettmobbing). Skriv navnene.

(Erling Roland, Læringsmiljøsentret, 2015)

TIL ELEVEN

Gruppeoppgave på miljølærersamling

- ▶ Hva sier planen at skolen skal gjøre?
- ▶ Hvordan sikrer du at disse oppgavene blir gjennomført på din skole?
- ▶ I planen er det mange forslag til aktiviteter som kan gjennomføres. Hva ønsker du å oppfordre lærerne på din skole til å prøve ut?

- ▶ Individuelt: Jobb med oppgavene 5 minutter alene.
- ▶ Gruppe: Finn tre andre fra andre skoler enn din egen. Del det du har kommet frem til.
- ▶ Plenum: Noen grupper deler ideer og innspill de har fått av hverandre.

Lærende nettverk for miljølærere, sosiallærere, miljøarbeidere og ledere

- ▶ 3-4 samlinger i semesteret
- ▶ Lærende nettverk
- ▶ Læringsmiljø: «den gode oppstarten», «hvordan tilrettelegge for det gode foreldremøte», Bærum kommunes plan for trygt og godt læringsmiljø, verktøy, «de barna som utfordrer oss» ved Pål Roland, «hvordan snu en negativ klassekultur» ved Erling Roland...

«Utviklingsgruppe» på skolen

Andre tiltak på skolene

- ▶ Systemarbeid knyttet til «Trygg saker»
- ▶ Nasjonalt læringsmiljøprosjekt
- ▶ Lokalt læringsmiljøprosjekt sammen med barnehage
- ▶ Utvikling av Elevrådsseminarer
- ▶ Systemarbeid ved behov

Elevrådseminar

Velkommen til elevrådsseminar med vennskapsskolene: Jong, Emma Hjorth, Skui og Tanum.

- ▶ Velkommen og «blimeddansen»
- ▶ Vi blir kjent på gruppa
- ▶ Barns rettigheter
- ▶ Gruppeoppgave
- ▶ Trygt og godt skolemiljø
- ▶ Guppeoppgave
- ▶ Lunsj kl. 11.15
- ▶ Oppgave om elevrådsrepresentant
- ▶ Mobbing – gruppeoppgaver og film fra skolene

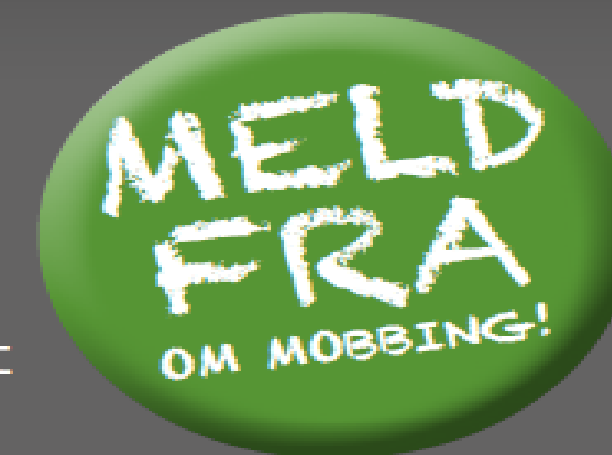

Trygg- kontaktene gir bistand til foreldre og skoler og er ment å være en brobygger der samarbeidet oppleves som vanskelig.

Du kan ta kontakt med kommunens Trygg-kontakt:
Jannike Smedsplass – 470 19 521
Bente Granberg – 415 60 840
Mail: trygg@baerum.kommune.no

HVA GJØR DU HVIS BARNET DITT IKKE HAR DET BRA?

- Meld ifra til kontaktlærer så fort som mulig og be om tiltak. Du har rett til å bli tatt på alvor når du tar kontakt
- Rektor skal snarest mulig undersøke saken og lage en tiltaksplan for at ditt barn skal få oppfylt sine rettigheter
- Skolen skal lytte til både hva du og barnet ditt mener
- Du kan klage til fylkesmannen hvis barnet ditt ikke får det bedre. Du må ha tatt opp saken med rektor før du klager

SLIK KAN DU BIDRA

Som forelder er du den viktigste ressursen for ditt barns læring og utvikling. Du kan også være en viktig ressurs for andre barn:

- ✓ Hils på alle du møter på skolen
- ✓ Snakk positivt om andres barn og andre foreldre
- ✓ Gjør en innsats for å bli kjent med voksne og barn på skolen
- ✓ Følg opp det som blir bestemt
- ✓ Engasjer deg i å skape et godt miljø
- ✓ Vær opptatt av at alle er med
- ✓ Skap rom for å heie på flere barn enn ditt eget

«TRYGG-KONTAKTEN»

gir bistand til foreldre og skoler og er ment å være en brobygger der samarbeidet oppleves som vanskelig.

Du kan ta kontakt med kommunens Trygg-kontakt:

Jannike Smedsplass – 470 19 521
Bente Granberg – 415 60 840
Mail: trygg@baerum.kommune.no

Du finner mer informasjon på Utdanningsdirektoratets side:

På hjemmesiden til skolen

- ▶ Plan for et trygt skolemiljø
- ▶ Mobbeknapp
- ▶ Link til nullmobbing.no

Trygt skolemiljø

